

KURYER ŚLĄSKI

PISMO POSWIECONE

SPRAWOM LUDU POLSKIEGO NA ŚLĄSKU

Redakcja i Administracja: Bytom G-S., ulica Elekoralna (Kurfürstenstr.) 19.

PRZEDPŁATA:
11.10 mk. na cztery roku bez odnosczenia.
12.00 - na odnosczeniem do domu
3.70 - na miesiąc bez odnosczenia
4.00 - na miesiąc z odnosczeniem

TELEFON: Bytom 40 i 47.
REKLAMY: 3.25 mk. za wiersz petytowy.
OGŁOSZENIA:
75 fenigów za wiersz petytowy.

Z Górnego Śląska.

Ks. arcybiskup Ratti na Górnym Śląsku.

Opole, 7. listopada. Komisarz kościelny dla Górnego Śląska, Nuncjusz Apostolski ks. arcybiskup Ratti przybył do Opola i zamieszkał na probostwie.

Ostateczne załatwienie sprawy górnośląskiej w Genewie.

Opole, 7. listopada. Niemieckie pisma podają, iż sprawa górnośląska ma być załatwiona na konferencji w Genewie, jak to wynika z pewnej rzekomo wiarygodnej wiadomości warszawskiej.

O odroczenie plebiscytu na Górnym Śląsku.

Genewa, 7. listopada. Według doniesienia paryskiego „Journalu” następne posiedzenie Rady ambasadorów, odbyć się mające na początku tego tygodnia, zajmować się będzie polskim wnioskiem, dotyczącym odroczenia do wiosny plebiscytu na Górnym Śląsku. To samo pismo zaznacza, iż konferencja ambasadorów jeszcze przedtem przedłoży polski wniosek Międzysojuszniczej Komisji w Opolu do osadzenia.

Obwód przemysłowy bez światła i siły.

Bytom, 7. listopada. Strejk robotników w centrali elektrycznej w Chorzowie trwa bez przerwy. Zarząd centrali wypowiedział pracę wszystkim robotnikom. Uruchomienia centrali przez techniczną pomoc doraźną (Nothilfe) nie dało się przeprowadzić z powodu protestu strejkujących. Oddziały policji i wojska francuskiego wycofano, gdyż obawiano się starcia z robotnikami. Położenie jest groźne. Dyrekcja nie chce się układać z strejkującymi. Strejk nazwać można dzikim; wybuchł on wskutek podburzania komunistów, którzy wodzą rej w centrali chorzowskiej. Kierownictwo streiku atoli zapewnia, że strejk nie ma charakteru politycznego. To też Międzysojusznicza Komisja stoi na stanowisku nie mieszać się do streiku tak długo, dopóki nie zostanie stwierdzony jego polityczny charakter. Dziś po południu toczą się w Katowicach układy przed parytetycznym wydziału fachowym, który ma doprowadzić do porozumienia. O godzinie 10 wieczorem trwał strejk dalej.

Strejk w elektrowni zaborzkiej zakończony.

Zaborze, 7. listopada. Tutejsza centrala została uruchomiona wczoraj w samo południe przez tak zwaną techniczną pomoc doraźną (Nothilfe). Wobec tego obwód zaborski i gliwicki mają już światło i siłę. Uruchomienie centrali odbyło się pod osłoną policji plebiscytowej. Również zarząd centrali tutejszej wypowiedział pracę strejkującym. Tu rozchodzi się o dziki strejk.

Widmo strejku na kolejach państwowych.

Bytom, 7. listopada. Wśród kolejarzy zauważyć można od kilku dni poważne zaniepokojenie, jakie wynikło na tle zarobkowym. Kolejarze żądają zapomogę gospodarczą w wysokości 1000 marek, a żądania swe chcą osiągnąć, a choćby za pomocą ostatecznego środka, tj. strejku. Z jednej strony twierdzą, iż strejk miałby się rozpocząć w sobotę, dnia 13. bm., a z innej zaś strony donoszą, iż termin rozpoczęcia strejku nie został dotąd ustalony.

Nowy kontroler koalicyjny w Bytomiu.

Bytom, 6. listopada. Kontroler koalicyjny na powiat bytomski, angielski major Ottley, który od dłuższego czasu bawi w Londynie, podobno nie powróci na swe stanowisko. Jego miejsce ma zająć dotychczasowy kontroler na powiat oleski p. Corkerell. Pan Corkerell jest z pochodzenia Irlandczykiem i na dotychczasowym swym stanowisku odznaczył się ścisłą bezstronnością.

Nowy skład broni w Rudzie.

Zabrze, 5. listopada. W nocy z 3. na 4. listopada urzędnicy policji plebiscytowej wykryli w kolonii „Glückauf” przy Rudzie niemiecki skład broni,

mianowicie: 30 karabinów, skrzynię amunicji, skrzynię kul świecących i kilkanaście granatów ręcznych. Broń i amunicja były ukryte w miejscu przeznaczonym do strzelania.

W sprawie wykrycia broni w hotelu Glazera donoszą jeszcze, iż znaleziono i skontiskowano tam: 54 karabiny, pistolet maszynowy i 3500 naboji.

Dalsze wyroki koalicyjnego sądu wyjątkowego.

Opole, 7. listopada. Koalicyjny sąd wyjątkowy rozpatrywał sprawę wykrycia 10 karabinów i skrzyni amunicji, znalezionych na polach dworskich pod Sławicami. Sledztwo wykazało, że broń i amunicję sprowadził główny nauczyciel Joppich, który je oddał do przechowania kowalowi Czechowi. Ostatni wspólnie z nauczycielem Wróblem, stróżem Kulikiem i robotnikiem Baldikiem zakopał wszystko na polu. Joppich po wykryciu broni czmychnął za linię demarkacyjną. Pozostałych skazał sąd koalicyjny, mianowicie: Wróbla na 8 miesięcy, Czech na 4 miesiące, Kulika na 3 miesiące a Baldika na 1 miesiąc więzienia.

W dalszym ciągu rozpatrywał sąd koalicyjny sprawę wykrycia broni w Borzygwerku. Wyższego inżyniera Krausego skazano na 3 lata, majstra ciesielskiego Głagłę na 8 miesięcy więzienia a kupca Pragera na 10 tysięcy marek kary pieniężnej.

Z Polski.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych.

Libawa, 5. listopada. Wczoraj przyjechał tu sekretarz delegacji pokojowej sowieckiej Lorenz i przywiózł ze sobą dwa dokumenty ratyfikacyjne rosyjski i ukraiński. Przedstawiciel polskiej delegacji pokojowej, sekretarz Łados, przyniósł dokument ratyfikacyjny polski. O godz. 5 po południu w sali rady miejskiej delegacji Łados i Lorenz okazali swe pełnomocnictwa, poczem wymieniono dokumenty ratyfikacyjne i podpisano protokół, stwierdzający fakt wymiany. O godzinie 6 ceremonii była ukończona.

Wyjazd polskiej delegacji pokojowej do Rygi.

Warszawa, 6. listopada. Polska delegacja pokojowa, pod przewodnictwem wiceministra Dąbskiego, wyjechała do Rygi, dopiero wczoraj (w piątek). W skład tej delegacji wchodzi podsekretarzowie stanu Wroblewski, Straßburger i szef sekcji Kamuzik. Wyjazd posłów, którzy są członkami delegacji pokojowej, będzie prawdopodobnie na jakiś czas odroczony.

Lenin grozi Polsce nową wojną.

Londyn, 7. listopada, Lenin oświadczył w pewnej rozmowie z kilku „towarzyszami”, iż niepodległa Polska jest wielkim niebezpieczeństwem dla Rosji sowieckiej. Pokój zawarty w Rydze daje możliwość Rosji sowieckiej policzenia się z Wranglem. Potem znowu przyjdzie kolej na Polskę.

Polska ma się rzec kontroli nad korytarzem.

Paryż, 7. listopada. Jak słychać, Rada ambasadorów postanowiła, iż Polska ma się rzec kontroli nad ruchem przewozowym przez korytarz, łączący Prusy z Prusami Wschodnimi. Delegacja polska i niemiecka obradujące w sprawie korytarza wyjechały z Paryża, aby się porozumieć w różnych sprawach zasadniczych z swymi rządami. Wobec tego narady przezwano; w dniu 22. listopada mają być na nowo podjęte.

Sprawa gdańska.

Gdańsk, 7. listopada. Doradca prawniczy francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych Fromageot prowadził narady z przewodniczącymi delegacji polskiej i gdańskiej. Dotychczasowy wynik konferencji trzymany jest w ścisłej tajemnicy, jednakże istnieje przypuszczenie, że podpisanie umowy nastąpi w krótkim czasie.

Okrety angielskie w Gdańsku.

Haga, 7. listopada. Z Londynu donoszą na podstawie informacji „Timesa”, iż trzy okręty an-

gielskie otrzymały rozkaz wyjazdu do Gdańska dla przeszkodzenia tam ewentualnemu zamachowi polskiemu, zrobionemu na wzór generała Zeligowskiego.

Polska podpisze nową umowę z Gdańskiem.

Warszawa, 7. listopada. Rada ministrów uchwaliła polecić polskiej delegacji w Paryżu, aby podpisała umowę polsko-gdańską pod pewnymi warunkami, zabezpieczającymi prawa Polski w Gdańsku.

Nowy komisarz koalicyjny dla Gdańska.

Gdańsk, 7. listopada. „Danziger Zeitung” donosi z Genewy: Przyszłym wyższym komisarzem ma zostać Szwed, nazwiskiem Eryk Colban. Colban jest członkiem Ligi dla Związku Narodów i zajmował się specjalnie sprawą gdańską. Aż do utworzenia wolnego miasta Gdańska sprawować będzie opieką nad miastem dotychczasowy zastępca wyższego komisarza, Colonel Strutt.

W obronie Wileńszczyzny.

Zwołanie sejmiku Litwy Środkowej.

Wilno, 7. listopada. Na ulicach Wilna został rozlepiony dekret tymczasowej Komisji Rządzącej o zwołaniu sejmiku Litwy Środkowej na 9. stycznia 1921 roku. Przepisy wyborcze zostaną ogłoszone przez tymczasową Komisję Rządzącą dnia 25 listopada.

Generał Zeligowski cofnął się.

Warszawa, 7. listopada. Wedle ostatnich wiadomości z pola walki generał Zeligowski cofnął się o 20 kilometrów na wschód, tak, że front bojowy znajduje się o 35 kilometrów na zachód od Wilna.

O plebiscyt w Wileńszczyźnie.

Warszawa, 7. listopada. Pułkownik Chardigny z ramienia Ligi Narodów wyjechał z Paryża na Litwę Środkową w celu zbadania w jakich warunkach może tam odbyć się plebiscyt.

Z zagranicy.

Strejk w elektrowniach berlińskich.

Berlin, 6. listopada. Dzisiaj rano zastrejkowali robotnicy w elektrowniach berlińskich. Miasto jest bez światła i siły opędowej. Tramwaje przestały jeździć. Robotnicy gazowni i wodociągów miejskich mają się przyłączyć do strejku.

Francja popiera rząd generała Wrangla.

Paryż, 7. listopada. Rząd francuski zgodził się na wojskowe poparcie rządu południowo-rosyjskiego. Rada ministrów zaś uchwaliła kredyt w wysokości 150 milionów franków.

Wrangle obdziela chłopów dobrami.

Londyn, 7. listopada. „Daily Mail” donosi, że zgodnie z ustawą rolną, rząd generała Wrangla obdzielił chłopów wielką własnością ziemską Rogaczewską, która była własnością księcia Michała Miłokajewicza.

Pomoc angielska dla Wrangla.

Moskwa, 7. listopada. Z Sebastopola donoszą, że przybył tam angielski okręt, który przywiózł dla Wrangla jaszczyki, karabiny i amunicję.

Zacięte walki na froncie południowym.

Londyn, 7. listopada. „Times” donoszą z Konstantynopola: Walki w obwodzie tauryjskim są bardzo zacięte. Lewe skrzydło armii Wrangla odparło wszystkie ataki na przyczółek mostowy Perekopu, zaś prawe skrzydło podjęło kontratak. Straty są po obu stronach wielkie. Bolszewicy biją się lepiej jak zwykle.

Wojska generała Wrangla zwyciężają znowu.

Londyn, 7. listopada. „Temps” donosi, że wojska generała Wrangla zajęły pnownie Jekaterynowśław. Bolszewicka ofenzywa, trwająca zaledwie 8 dni, załamała się zupełnie. Także czerwone wojska operujące pod Kijowem cofają się w pośpiechu.

Wiadomości z bliższych i da'szych stron.

Karb pod Bytomiem. (Uchwały Narodowej Partii Robotniczej). Członkowie Narodowej Partii robotniczej w Karbie na zebraniu w dniu 25. października powzięli następujące uchwały: 1) Żądamy, by członkowie niemieckich związków i »Verbandu Hajmattrojów« nie byli dopuszczani do korzystania z odroczenia płacenia 10 procentowego podatku miesięcznego, o co się wystarał Polski Komisaryat Plebiscytowy, tylko żądamy, żeby oni swój wrzaskliwy patriotyzm niemiecki potwierdzili i tem, że im się będzie ścigać 10 procentowy podatek od zarobków. W tej myśli żądamy, aby urzędy finansowe wymusiły wydanie listy członków tych niemieckich związków, aby ich mógł pociągnąć do płacenia podatku. 2) Żądamy, żeby do głosowania plebiscytowego byli dopuszczeni tylko Górnoślązacy, którzy się na Górnym Śląsku urodzili, i w dniu podpisania traktatu pokojowego mieszkali na Górnym Śląsku. Żądamy też, żeby Polski Komisaryat Plebiscytowy poczynił energiczne kroki, by okolicznościowe na Górnym Śląsku urodzeni ludźle, których oprócz urodzenia nie z Górnym Śląskiem nie łączą, do głosowania nie byli dopuszczeni. Domagamy się, aby Polski Komisaryat Plebiscytowy, oraz międzysojusznicza Komisja rządząca żądanie nasze przyjęła.

Król. Huta. (Ś. p. Dr. Ludwik Urbanowicz). Nowy cios uderzył w społeczeństwo polskie na Górnym Śląsku. W czwartek 4. listopada o godz. 8 1/4 rano zasnął w Panu po krótkich, aczkolwiek bolesnych cierpieniach powszechnie szanowany i lubiany lekarz ś. p. Dr. Ludwik Urbanowicz. Zmarły słynął jako człowiek z miłego obejścia oraz serdecznego wylania i oddania się bliźnim. Jako lekarz spieszył do chorych i z największą skwapliwością, ocierał łzy i koł ranę, ciała i ducha, służąc biedakom nie tylko wszechstronną wiedzą nauki lekarskiej, lecz także udzielając życzliwej porady czynnej tam, gdzie same słowa i recepty lekarskie, nie wystarczały, gdzie nędza i niedostatek rozciągały swe panowanie. Wtedy ś. p. Dr. Ludwik Urbanowicz okazywał się w całej pełni swej wzniosłej i szlachetnej duszy. Jego dobre uczynki, spełnione w zaciszu i skrytości przed światem pójdą za ś. p. Zmarłym i zdają świadectwo przed Tronem Najwyższego.

Jako obywatel, Polak pracował ś. p. Dr. Ludwik Urbanowicz na niwie górnośląskiej niestrudzenie, lubo rozgłosu nie zyskał. O poklaski gołosłowne i częste znikome zaszczyty się nigdy nie ubiegał. Należał do szczupłego grona tych prawdziwych, gorących patriotów-Polaków, którzy przybyli na nasz Górny Śląsk, by budzić ducha narodowego i kształtować duszę polską, sposobiąc ją do spełnienia wielkiej misji, zakreślonej całej Polsce wieszczym duchem wielkiego Mickiewicza — style będziecie mieli Ojczyznę i Polskę, ile będzie duszy polskiej — ś. p. Dr. Ludwik Urbanowicz pracował w myśl tych wielkich i proroczych słów. Towarzystwa polskie w Król. Hucie oraz »Górnośl. Towarzystw Przyjaciół Nauk« tracą w nim siłę pierwszorzędą i dźwignią niepoślednią. Za mało miejsca w tem wspomnieniu pośmiertnem, by zasługi zmarłego godnie przedstawić; będzie to wdzięcznem

zadaniem kronikarzy piszących historię odrodzenia Górnego Śląska. Wtedy obok zasług ś. p. Andrzeja Mieleckiego nie braknie też szlachetnej postaci ś. p. Dr. Ludwika Urbanowicza. Pogrzeb odbędzie się niedzielę, 7. listopada o godz. 3 1/2 po południu z domu żałoby w Rynku. Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w poniedziałek 8. listopada o godz. 9 rano w kościele parafialnym ś. w. Jadwigi. —

Oddajmy ostatnią przysługę drogiej pamięci nieodżałowanego Dr. Ludwika Urbanowicza, spiesząc tłumnie za trumną i zapelniając w czasie mszy ś. w. żalobnej szczerne świątynię Pańską wznosząc pobożnie duszę, myśl i serce ku Bogu westchnijmy za nim. Wieczny odpoczywanie racz mu dać Panie, a światłość wiekuista niechaj mu świeci teraz zawsze i na wieki wieków — Amen.

Pszczyna. Poprawa zarobku dla planierzy w całym powiecie uzyskana). Planierzy podzielono na cztery kategorie. Pierwsza klasa obejmuje wszystkich robotników do 65 r. życia, zarobek 16 mk. Druga klasa od 66—70 r. zarobek 14 mk. Trzecia klasa po 70 latach, zarobek 12 mk. Czwarta klasa obejmuje robotnice, zarobek 10 mk. Do pierwszej klasy należą wszyscy ci, którzy mają renty lub pensje do 80 mk. Kto więcej, jak 80—150 mk. pobiera, należy do II. klasy. Kto więcej, jak 150 mk. ma renty lub pensji, należy do III. klasy.

Praca jest 8 godzinna, nie wliczając śniadania i obiadu. Przy budowaniu dróg w odległości większej jak 4 kilometry, poza obrębem robotnika, dostaje on 4 mk. więcej dziennie.

Oprócz tego dostaną żonaci na każde dziecko do 14. roku życia 20 fen. dziennie. Jeżeli zmuszeni są pracować nadgodziny, dostaną 25%, jeżeli praca dłużci trwa, jak trzy godziny, 50% dodatku.

Kto dłużej, jak trzy lata bez przerwy w powiecie pracuje, dostaje rocznie 100 mk. na mieszkanie. Każdy planierz ma prawo dostać 1/2 kilometra trawy po obu stronach szosy po cenach, jakie są ustalone. Przy spuszczeniu drzewa na jego terenie ma prawo dostać drzewa po niskich cenach.

Urlop ma każdy prawo do 3 tygodni, kto dłużej jak 3 lata pracuje i to od 3—10 lat 6 dni, za dalsze 3 lata jeden dzień więcej.

Przy wypłacie zarobku będzie się wydawać kartkę zarobkową (Lohnzettel) aby każdy wiedział, ile zapracował.

Tak mniej więcej przedstawia się tariffa. Bądź co bądź, uzyskali planierze poprawę. Zarazem mają już tariffę i wiedzą, za co robią. Tak to bywa, kto jest w Związku Zjednoczenia, o tego się też Związek stara. A kiedy zorganizują się inne powiaty? Byłby czas, aby i ci się ocucili i wstąpili do Związku robotników rolnych i leśnych, w Katowicach.

Rybnik. W landraturze powiatu rybnickiego, odbyło się w piątek 29. października posiedzenie wdziału dla unormowania cen na mięso: Zastępca landrata p. Strzoda objaśniał ważność tej komisji i przedłożył protest rzeźników z Rydułtów, wcale nie uzasadniony. Żalili się także na Magistrat rybnicki, zastąpiony przez pana burmistrza, że wbrew ustalonym cenom niższym z dnia 3. września, ogłosił ceny wyższe na artykuły mięsne. Na to p. burmistrz dał wyjaśnienie, że tak się zgodziła komi-

sva w tym celu wybrana, a na dowód prawdy, przeczytał nazwiska ich własnego podpisu. Zdziwiło obecnych najwięcej to, że przewodcy niemieckiej organizacji także tam byli podpisani i na tak wygórowane ceny się zgodzili. Stwierdzono na ówczas, że w okolicy wielkiego przemysłu były o wiele niższe ceny niż w Rybnickiem. Ze strony rzeźników mówiono, że robotnicy sami ceny przesadzają, aby tylko mięsa otrzymać pod dostatkiem. Padły także słowa, że robotnik dziś więcej mięsa zjada jak przed wojną. Na to zastępca polskiej organizacji zaprotestował, że to się nie zgadza z prawdą. Robotnicy, którzy tylko z swoich dziesięć palcy żyją, ani nawet raz do tygodnia rodzina mięsa nie ma. Bo przy tych wychwalanych zarobkach, na obecną drogę nie starczy na dostateczną odzież. Po dłuższej wymianie zdań postanowiono następujących cen się trzymać. Dla bydła łogatego za centnar żywej wagi 500—700 marek, stosownie do jakości. Dla nierogacizny 900—1000 marek żywej wagi. Zaś rzeźnik sprzedaje swym odbiorcom wołowinę 10 do 13 marek, wieprzowinę 15 mk. za funt. Tutaj p. landrat apeluje do kupujących i sprzedających, aby się ściśle trzymali tych norm, a nie przekraczali zawartych przepisów. Ceny powyższe będą obowiązywać dopiero od ogłoszenia Centralnej komisji w Bytomiu.

Racibórz. Dwaj urzędnicy magistracy z oddziału Urzędu Mieszkaniowego, przesłuchiwani byli wczoraj w Izbie karnej jako oskarżeni o przyjmowanie łapówek od szukających mieszkań. Stwierdzonem jest przez świadków, że pp. Tschander i Sinnreich przyjmowali chętnie mąkę, słoninę, jaja, koniak i pieniądze. Skończyły się jednak złote czasy i przyszła chwila pokuty, skazani zostali bowiem na 1 miesiąc aresztu. Publiczność raciborska wiedziała, że od niejakiego czasu nie wszystko było w porządku w oddziale mieszkaniowym. Zaiste rabunkową prowadzono tam gospodarkę. Spodziewamy się, że teraz przywrócone tam zostaną ład i dyscyplina i że mieszkańcy Raciborza unikną dalszych z tego stanu rzeczy wyników przykrości. Musimy dodać, że ukarani urzędnicy tak się czuli pewni na swych stanowiskach, że przekonani byli, że nic im znikąd nie grozi. Nie przerażały ich doniesienia do władz do Opola. Ba! ludzili się nadzieją, że p. X ich nie zaskarzy. Czy i w tych sprawach nie odczuwa się trochę wpływu raciborskiej firmy H. K. T.?

Czyski w Kozielskim. Wycieczka do Krakowa wyjdzie 8. listopada rano o 3 1/2 z Kędzierzyna. Trzeba więc się stawić w Kędzierzynie o tej godzinie lub o 5 rano w Czyskach.

Składajcie na »Sierociniec« Polski imien. Dr. Andrzeja Mieleckiego.

SPRAWY TOWARZYSTW.

Katowice. Walne zebranie Tow. Polek odbędzie się we wtorek 9. bm. o godz. 4 po południu w domu związkowem przy kościele P. Maryi.

Nakładem i czcionkami »Kronika«, spółki wydawniczej z ogr. odpowiedzialnością w Bytomiu — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Ludol w Bytomiu.

Strejk w elektrowniach górnośląskich.

Bytom, 5 listopada. Dziś przed południem o godz. 11 zastrejkowali robotnicy elektrowni w Chorzowie. Ruch na kolejkach ulicznych ustał, również stanęły wszystkie zakłady przemysłowe, opędzane siłą elektryczną. Powodem strejku są zatargi, powstałe na ile zarobkowem. Mianowicie tak zwane premie węglowe, przyznane niedawno temu za zaoszczędzenie węgla, wywołało wiele kwasu wśród robotników. Układy, prowadzone od kilku dni między radą zawodową a zarządem centrali, nie dały żadnego wyniku. Wobec tego rozpoczęto strejk, wzbraniając się wykonywać nawet roboty najkonieczniejsze. Ostatecznie przeważał rozsadek; obecnie elektrowni nie grozi żadne niebezpieczeństwo. Rozpoczęto nowe układy, w których pośredniczą zastępcy Międzysojuszniczej Komisji w Opolu. Do strejku przyłączyła się także elektrownia w Zaborzu.

Protest Polski przeciwko zamiarom niemieckim na Górnym Śląsku.

Warszawa, 5 listopada. »Gazeta Warszawska« donosi, że delegat polski na konferencyi pokojowej przedłożył na Radzie ambasadorów notę w sprawie Górnego Śląska. Nota obejmuje szczegóły planowanego napadu szóstego korpusu niemieckiego na Górny Śląsk, oraz protest przeciw organizacyom wojskowem Niemców na Górnym Śląsku.

Powrót do Ojczyzny.

Warszawa, 5 listopada. »Przegląd Wieczorny« podaje: Onegdaj przybył do Warszawy wiceprezes polskiego komitetu w Rosji, p. Głowat-Dzięwałowski, który internowany wraz z polską s. o. m. dywizją sybirską, dostał się do Władysława, a stamtąd przez Port Said i Tryjest podążał do kraju. Razem z p. Dzięwałowskim wróciło do kraju 1185 Polaków.

Polska jest gotowa przystąpić do »małej ententy«.

Wiedeń, 5 listopada. »Neue Freie Presse« donosi z Warszawy, że minister spraw zagranicznych, Sapieha, oświadczył, iż Polska jest gotowa przystąpić do »małej ententy«.

Litwa chce należeć do Polski.

Warszawa, 5 listopada. Zjazd wójtów powiatu oszmiańskiego w ziemi wileńskiej wyraził wdzięczność naczelniemu wózwowi wojsk polskich za wyzwolenie ich od najazdu bolszewickiego, oraz generałowi Żeligowskiemu za oswobodzenie ziemi litewskiej z rąk imperyalistycznej Litwy. Zjazd domaga się zwolania sejmiku w Wilnie z całego kraju dla zdecydowania o ostatecznym jego losie.

Wilno pospiesznie przygotowuje wybory.

Warszawa, 5 listopada. Wydział spraw wewnętrznych Litwy Środkowej przygotowuje bardzo pospiesznie cały aparat, który ma zarządzić wybory do konstytuancy litewskiej.

Walki na Litwie.

Kowno, 4 listopada. Komunikat litewskiego sztabu generalnego donosi: Po zajęciu Cieurejcy przez Litwinów wykazało się, że dnia 31 października i 1 listopada wywieziono przez miasto 500 rannych żołnierzy i kilku zabitych oficerów, pomiędzy tem pewnego generała polskiego. W kierunku Nowego Aleksandrowska wyparto Polaków z Turmont. Doniesienie sztabu Żeligowskiego, donoszące o udziale ochotników niemieckich i bolszewickich w armii litewskiej, jest zupełnie zmyślone. Litewski rząd niezwłocznie odesłał z powrotem Niemców, którzy przekroczyli granicę wschodnio-pruską-litewską. (Oczywiście, Litwinie muszą naśadować kłamliwe oświadczenie swego cichego sojusznika niemieckiego).

7 armii powstańczych na Ukrainie.

Warszawa, 5 listopada. Według ostatnich wiadomości, nadeszłych z Paryża, na Ukrainie działa obecnie 7 różnych armii powstańczych.

Balachowicz i Sawinków do marszałka Piłsudskiego i generała Wrangla.

Warszawa, 5 listopada. Przewodniczący rosyjskiego komitetu politycznego, B. Sawinków i dowódca ochotniczej armii ludowej, generał Balachowicz, wysłali wspólną depeszę do marszałka Piłsudskiego i generała Wrangla, w której donoszą między innemi: Rosyjska ludowa armia ochotnicza przekroczyła granicę, utworzoną przez przedwstępne warunki pokojowe, w celu oswobodzenia niezależnej Białorusi i odniesienia ostatecznego tryumfu nad bolszewickimi przywódcami bezprawnej władzy.

Niżni Nowogród i Smoleńsk w rękach powstańców.

Warszawa, 5 listopada. Bolszewicy wysłali czerwone oddziały przeciwko zbuntowanym chłopom nad Wołgą. Niżni Nowogród wpadł w ręce powstańców. Do Saratowa wysłano specjalnego komisarsa. W Smoleńsku zbuntował się garnizon 8 tysięcy żołnierzy. Miasto to, jest bombardowane przez czerwone armie.

Ruch handlowy z Niemcami.

Berlin, 5 listopada. Z dniem 1 bm. rozpoczął się regularny obrót towarowy pomiędzy Francją, Anglią, Belgią i Niemcami.

Nowe wybory do sejmiku pruskiego.

Berlin, 5 listopada. W kołach parlamentarnych utrzymują, że nowe wybory do sejmiku pruskiego odbędą się 20 lutego 1921 r. Nowy sejm zebrałby się potem w połowie marca. Z innego źródła donoszą, iż wybory do sejmiku zostaną przeprowadzone dnia 13 lutego.

Po krótkich cierpieniach zmarł nagle w czwartek o godz. 8^{1/4}, przed poł. nasz ukończony ojciec i mąż
sp. Dr. Ludwik Urbanowicz
 w 55 roku życia, o czym donoszą w smutku pogrążone
żona i dzieci.

Król-Huta, w listopadzie 1920.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 7-go bm. o godzinie 3^{1/2}, po południu z domu żałoby przy Rynku nr. 5.
 Msza żałobna odbędzie się w poniedziałek, dnia 8-go bm. o godzinie 9-tej w kościele św. Jadwigi.

Dnia 9-go listopada odbędzie się
 w sali „KASYNA“ w ZABRZU

WIECZOR PIESNI POLSKIEJ

Stanisławy Argasińskiej

artystki opery lwowskiej.

Szczegóły w programie

Bilety są do nabycia u p. Gulińskiego, a w dzień koncertu godzinę przed rozpoczęciem

Początek o godz. 7^{1/2}, wieczorem.

Bank Przemysłowców

Oddziały: w Bytomiu, ul. Dyngosa, Nr. telefonu 3047.
 w Gliwicach, Rynek nr. 16, Nr. telefonu 185.
 w Katowicach, ul. Pocztowa 16, Nr. telefonu 563.

pryjmuja

oszczędności

za wysokiem oprocentowaniem

Załatwiają wszelkie sprawy kredytowe, kupno i sprzedaż papierów wartości, zamiana waluty obcej.

Biura otwarte od godz. 9—1.

W niedziele i święta zamknięte.

Baczność!

Służba policyjna.

Potrzeba zaprowadzenia parytetyczności także w państwowej (modrej) policji w powiecie katowickim i zabrskim odczuwana była przez polskich obywateli oddawna. W porozumieniu i za zgodą Komisji Rządzącej i Plebiscytowej zamierzamy parytetyczność w państwowej (modrej) policji w wyżej mianowanych powiatach jak najprędzej urzeczywistnić. W tym celu poszukujemy

urzędników policyjnych

posiadających odpowiednie fachowe wykształcenie. Pomiędzy innymi potrzeba urzędników policyjnych do wydziału budowlanego, sanitarnego, miar, wag itp. Nawołując Polaków do przyjęcia wyżej określonej służby zaznaczamy, że bardzo pożądanymi są także dawniejsi komisarze policyjni, starsi wachmistrzowie oraz zdolni urzędnicy do służby kryminalnej. Z powyższego wyliczenia dział i rodzaju służby widać, że przyjmujemy i potrzebujemy zdolnych urzędników do wszystkich działów pracy zawodowej w państwowej policji w powiecie katowickim i zabrskim. Zgłaszać się należy natychmiast do polskiego biura policji górnośląskiej w Bytomiu hotel „Schlesischer Hof“ pokój nr. 20 (przy ulicy Dworcowej).

Polskie biuro Policji Górnośląskiej.

Baczność!

Oberzystem dostarczam papierosy z fabryk: Constantin, Batschari, Manoli, Kios, Komos, Eckstein, Salem i t. d.
 - po oryginalnych fabrycznych cenach -
 Dostawa franko i 1^{1/2}%, skonto przy zapłaceniu gotówką.
== CYGARY ==
 tylko dobry, czysty towar w cenie 500,00 mk. za tysiąc i wyżej.
Max Sanger, Hannover
 Alte Celler - Heerstr. 13.

Z bolącemi zębami

idźcie tylko do filji prakt. dentystrycznej
J. Jelen w Joszku, nowy Rynek

W pierwszorzędnym wykonaniu:
 sztuczne zęby, złote korony,
 sztyfkowe zęby, plombi i
 mostki.

Rwanie i manipulacje zębów.
 Niskie ceny. Nadgrada podróży

Godziny przyjęć: Codziennie
 od godz. 9—12 przed południem
 2—6 po południu.

Słowna praktyka dentystryczna
 w Mikulczycach, ulica Tarnogórska 13
 Godz. przyjęć: codziennie od 9—12 i 1—6

Kawa Baczność! **Kawa**
 Codziennie świeżo
 palona

Nasza spec. mieszanka „Marka Santos“
 funt 22,00 mk.

Prosimy zamówić natychmiast funt na próbę. Wyr. franko tylko za zalicz.

Alfred Possienka, Berlin - Halensee
 Joachim-Friedrichstrasse 3.

Tabaka do żucia

prawdziwa „Nordhauser“ z fabryki
 F. C. Lerche, Nordhausen, rok założ. 1827
 mam stale dla odsprzedających po
 oryginalnych fabrycznych cenach
 do oddania. — Dla odbiorców wielkich
 partii specjalna oferta.

Max Sanger, Hannover
 Alte Celler - Heerstr. 13.
Hurtownia tabaki do żucia.

Wszelkiego rodzaju Meble

Pojedyncze łóżka, kompletne urządzenia kuchenne, pokoje łazienkowe, meble meble, ale też całkowite urządzenia mieszkań sprzed. z fabryki i składu

Największy magazyn trumien.
Ludwig Kaurath, mistrz siodlarski

ZABRZE H. H. enburg Skład mebli
 Fabryka mebli i trumien ul. Zabrze 10. Zakład pogrzebowy:
 Telefon 1434. Kronprinzstr. 113.
 Telefon 1247.

Baczność!

Baczność!

Wielka uroczystość

okręgu wodzisławskiego

ku uczczeniu pieśni naszej

Druhinie, Druhowie!

Zjazd w Katowicach z powodów od nas niezależnych nie mógł się odbyć. Z okazji wystąpienia z popisami przed setkami naszych bratnich kółek, z okazji zespolenia naszych sił śpiewackich w wspólnym odświeżeniu pieśni narodowych na razie zrezygnować musieliśmy. Palając gorącą miłością ku ojczyźnie, wyrażając uczucia naszej wspólnej pieśni, w serca nasze otucha wstępowała na myśl, że nareszcie całkiem światu pokażemy, że tu duch górnośląski, duch piastowy panuje mimo wiekowego udręczenia i niewoli i że pieśń praojców naszych zachować umieliśmy.

Druhinie i druhowie! Zjazd taki na później odłożyć musieliśmy. Natomiast urządzamy w Radlinie w niedzielę, dnia 14. listopada uroczystość śpiewaków na okręg wodzisławski. Kto żyw, niech przybędzie. Niech każdy, czy młody, czy stary, czy chory, czy zdrowy na tę uroczystość pobieży, zabierając ze sobą swoich znajomych, przyjaciół, krewnych i ospałych. Witacie się hasłem:

W niedzielę, dnia 14-go listopada
 wielka uroczystość kółek śpiewackich

na okręg wodzisławski w Radlinie,

a przyczynicie się do rozszerzenia chwały i czci dla naszej pieśni ojczystej.

Zarząd okręgu wodzisławskiego.

Poszukujemy od zaraz

2 biegłych nakładaczek

Drukarnia „ATOLIXA“
 w Bytomiu

Szanownej Publiczności donosimy uprzejmie, iż z dniem dzisiejszym otworzyliśmy przy naszym domu komisyjnym

oddział skór

Polecamy zatem Szan. Panom Kupcom i Mistrzom szewskim, jako też siodlarzom:

Podeszwy, waszleder, „wildwaszleder“, kipsy, bokskalf, szewro i blankówkę

Usilnem staraniem naszym będzie Szan. naszą Klientelę pod każdym względem jak najlepiej zadowolić. Prosząc o iaskawe poparcie, kreślimy się

z poważaniem

Lewandowski i S-ka Bytom G.-S.
 ul. Tarnogórska 12
 Tel. 1479. Konko bankowe: Górnośl. Bank Handlowy w Bytomiu.

Kołowce,

maszyny do szycia,
 gramofony

oraz wszelkie części uzupełniające.

Wózki dla dzieci

Specjalność:

Węze do kołowców

i płyty do gramofonów
 poleca jaknajtaniej

Wiktor Deutsch
 Gliwice,
 ulica Mikołowska 15.
 Nr. telefonu 233.

Nasz program wielką atrakcją!

Od piątku do poniedziałku
niezrównany program!

1) **Judex VI.** ostatnia część.

filma tylko w tygodniu

2) **Prawo wolnej miłości**

Dramat w 7 aktach.

Widowisko na scenie:

Wielki sukces! Sensacja wielkomięska!

Kreton'a psy znakomite

Łowcy żołnierze z rymu

Akt komedii

Nadzwyczaj tan o! Nadzwyczaj tan o!

Materyały na ubrania męskie

- każdego rodzaju, każdą miarę. -
Sprzedaż wprost, także prywatnym.

Stegemann & Co., Forst (Laua 12).

KURS

dyrygentów **Kółek Spiewackich**
rozpocznie się dnia 15. listopada br.
i trwać będzie do 15. grudnia br.

Zgłoszenia osobiste w hotelu
„Schlesischer Hof“ pokój 34, naj-
później do dnia 13. listopada br. Wraz
z zgłoszeniem należy przynieść ze sobą:

1. dokumenty osobiste,
2. świadectwa szkolne,
3. poświadczenie miejscowego polskie-
go komitetu plebisytowego, tudzież
wykaz stopnia wykształcenia mu-
zycznego.

Po ukończeniu kursu z dobrym
wynikiem kandydaci będą obowiązani
objąć płatne stanowisko dyrygentów
Kół Spiewackich. Nauki udzielać się
będzie bezpłatnie.

Guitare - Mandoliny - Gitaru

Harmoniki do dąglenia.

Instrumenty smyczkowe i dęte

z wszelkimi przyborami
kupuje się najkorzystniej u

M. Kowalc' a w Bytomiu

ulica Dworcowa 13 i 25.

— Hurtownie i detalicznie. —
Towarzystwa sport. „Jaskółki” otrzymują
odpow. zniżkę. Ofertami chętnie służę.

Przy zakupie towarów prosimy
powoływać się na naszą gazetę.

Przeniesienie interesu!

A. Kościelniak, Bytom G.-S.

Mój znacznie powiększony skład znajduje się teraz przy

ulicy Tarnogórskiej 2

(dawn. Giller) naprzeciwko kościoła N. Panny Maryi

Polecam po bardzo niskich cenach:

Kapelusze męskie.

Czapki męskie oraz dla
chłopców w wiek. wyborze.

Parasole — Laski

Trykotaża

letnie i zimowe.

W krawatach, bieliźnie

== i rękawiczkach ==

zawsze nowości

Dla Towarzystw sokolich:

Maciejówki i rogatki, sokołówki, spodnie, koszulki, paski.

Wszeikie ubiorki dla Towarzystw sportowych.

Jedyny polsko-katolicki skład tej branży
w Bytomiu!

Oberschles. Auto-Gesellschaft

Telefon 6-7

Racibórz-Ostróg

Bozacka ul. 53

Handel automobilów, warsztat reparacyjny
warsztat dla wulkanizowania.

Skład wszelkich automobilowych części uzu-
pełniających jako też materyałów, jak: oleje,
smary, karbid i t. p.

Bandażysta!

Bandaże, opaski na przepuklinę najgorszego ro-
dzaju, sztuczne nogi, przepaski na brzuch,
szczudła, ręce, ortopedyczne gorsety i aparaty.
Wykonuje reparacje — Najniższe ceny
Solidne ściśle zawodowe wykonanie.

Przyjmowanie od 12-tej w południe do 5-tej po poł.
A. Cohn, Bytom G.-Sl., Mała Błotnica 20.

Nowy transport

wysoko cielnych krów

== i cielat ==

jest do sprzedania.

Max Rudzki, (Oberaufkäufer)

Katowice, ul. Beaty 54.

Intimes Theater

Od piątku do poniedziałku
Wielki program sensacyjny:

Dramat z życia cyrkowego

Upadek do płomieni

7 rozdziałów z życia artystki.

Starszy n ech pozwoli!

Wesoła farsa w 2 aktach.

Z powodu wielkiego powodze-
nia jeszcze do poniedziałku

Fritz Tachauer,

z zupełnie nowymi szlagierami.

Obrączki ślubne

stemplowana 333 od 82,00 mk.

585 od 150,00 mk.

poleca

Jan Smoczyk

BYTOM G.-S.

ulica Tarnogórska nr. 11

Edward Wyleżych

mistrz stolarski

Bytom G.-S., Tarnogórska ulica 2

naprzeciw kościoła N. P. Maryi P.

— Telefon 649 —

Wielki

magazyn mebli

wszelkiego rodzaju.

Kompletne umeblowanie pokoi
jako też pożyteczne meble.

Własna fabryka z elektr. opędem

Cukiernia i restauracja

GORSKIEGO

Katowice

ulica Fryderykowska 32.

Pierwszorzędne pierzywa.

Zamówienia poza dom.

BANK HANDLOWY w Poznaniu

Towarzystwo Akcyjne

Oddział w Bytomiu

ulica Dworcowa (Bahnhofstrasse) nr. 17
w dawniejszych lokalach Banku Heintze & Co.

załatwia

wszelkie interesy w zakresie bankowości wchodząco
w szczególności:

przyjmowanie oszczędności na najdogodniejszych
warunkach według umowy :: kupno i sprzedaż walut
zagranicznych i papierów wartościowych :: otwie-
ranie rachunków bieżących (Conto - Corrent) i ra-
chunków lombardowych :: udzielanie pożyczek
na weksle :: dyskontowanie weksli :: wysta-
wanie czeków i przekazów na zagranicę ::
wynajmowanie skrzynek t. zw. „safes“ w swych
ogniotrwałych stalowych kasach i t. p.

— **Kapitał zakładowy i rezerwy 57 000 000 marek.** —

Rok założenia 1872.

Palcie tylko
Cygara - Papierosy - Tytonie
W. NOWAKOWSKIEGO
NAJWIĘKSZY DOM HURTOWNY
w BYTOMIU
Skład główny i Kantor, ul. Dworcowa 23.
Filia I. ul. Tarnogórska 42.
Filia II. Bulwar rog Dworcowej
TELEFONY: Nr 132 i 141.